



**Santa TERESA de JESÚS JORNET**

**PATRONA DE L'ANCIANITAT**

«Déu al cor, l'eternitat al pensament,  
el món sota els peus».



*El 9 gener de 2018 les Germanetes dels Ancians Desemparats han celebrat el 175è aniversari del naixement de Santa Teresa de Jesús Jornet Ibars (Aitona, Lleida 1843 – Lliria, València, 1897), la seva fundadora. Amb ocasió d'aquesta efemèride la Parròquia Mare de Déu del Carme, de Lleida, ha preparat aquest fulletó per donar a conèixer la nostra Santa catalana més universal, que orientà la seva vida amb aquesta convicció: «Déu al cor, l'eternitat al pensament, el món sota els peus».*

## 1.- CRIDADA A CONSAGRAR-SE A DÉU



### **Infància a Aitona**

El 9 de gener de 1843, mentre les campanes de l'església parroquial de Sant Antolí tocaven a l'Àngelus, naixia Teresa a la casa dels seus avis materns al carrer Barceloneta d'Aitona, població situada a la riba del Segre i el peu de la Serra Llarga, a 22 qm de Lleida. Era la filla primogènita de Francesc Jornet i Gaya i d'Antònia Ibars i Palau, matrimoni de pagesos mitjanament acomodats que tingueren cinc fills més: Josefa (1846), Filomena (1850); Maria (1852), Joan (1855) i Josep (1859). Filomena i Josep van morir acabats de néixer.

La família era profundament cristiana i estava influïda pel pare Francesc Palau i Quer, carmelita descalç oncle avi de Teresa. L'endemà de néixer, el rector Francesc Palau i Gaya va batejar a la nena a Sant Antolí. Als sis anys, el bisbe Josep Domènec Costa i Borràs la va confirmar en la fe durant la seva Visita pastoral. Any més tard va rebre la Primera Comunió.



La nena creixia en l'ambient de treball i de religiositat de la llar. Amb l'exemple dels seus pares la Tereseta va aprendre a pregar i a ser sol·lícita amb els pobres. Els hi donava almoïna i, sovint, els hi obria la casa per compartir taula i aliments. Així, la seva bondat natural anava modelant l'ànima caritativa i piadosa que aviat la va distingir.

### **Formació a Lleida i Fraga**



Teresa tenia gran força de voluntat, era responsable i treballadora. La seva intel·ligència desperta cridava l'atenció dels seus pares i oncles. Les seves bones aptituds i, potser, l'augment de la família amb el naixement dels seus germans, van determinar a la seva tia materna, Rosa Ibars i Palau, a demanar permís per emportar-se la Tereseta a Lleida, on vivia, per donar-li estudis.

Teresa tenia gran força de voluntat, era responsable i treballadora. La seva intel·ligència desperta cridava l'atenció dels seus pares i oncles. Les seves bones aptituds i, potser, l'augment de la família amb el naixement dels seus germans, van determinar a la seva tia materna, Rosa Ibars i Palau, a demanar permís per emportar-se la Tereseta a Lleida, on vivia, per donar-li estudis.

L'estada de Teresa a Lleida es va allargar fins als catorze anys. Els seus pares van decidir que estudiés Magisteri a Fraga, població equidistant de Lleida i Aitona, acompanyada també per la tia Rosa. Segurament van seguir el consell del pare Francisco per rebre una formació que la preparés per als seus projectes apostòlics.



Teresa va seguir els cursos de Magisteri sota la direcció de la mestra na Petra de la Cruz i s'examinava a Osca. Els seus professors i condeixebles la van conèixer com una alumna responsable i dòcil, amable i generosa. Obtingut el títol de Magisteri als 19 anys, va fer oposicions i li va ser confiada l'escola d'Argensola, petita població de l'Anoia (Barcelona).

### **Mestra a Argensola**

Aquí s'obre una etapa important de maduració personal i espiritual de



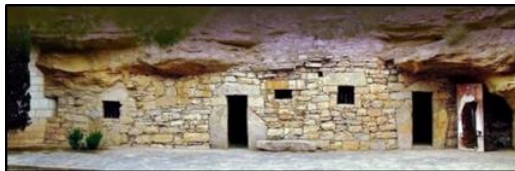
Teresa. Acompanyada de la seva germana María, nou anys més jove que ella, desenvolupà una vida lliure i independent. Durant dos anys la jove mestra va exercir amb abnegada dedicació vetllant per la formació humana i cristiana dels seus alumnes. La seva paciència i sol·licitud, especialment amb les més necessitades, la seva pietat i exemple cridaven l'atenció d'alumnes i pares. La seva ànima sentia la necessitat de la pregària i els sagraments. Cada setmana es traslladava a Igualada per a confessar-se, recorrent a peu 20 qm de camí.

Teresa entenia l'ensenyament com un apostolat que eduqués cristianament a les nenes d'avui per formar les mares de demà. Amb tot, l'ensenyament no omplia les seves aspiracions. En el seu interior sentia la crida de Déu i buscava amb sinceritat què li demanava.

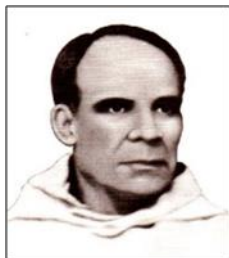


## Senyor, què voleu de mi?

A la vegada que Teresa descobreix que Déu la crida a la vida religiosa, s'inicia una nova etapa de discerniment sobre



aquesta vocació. Són deu anys de dures proves, entre 1862 i 1872, coincidint amb els projectes apostòlics del pare Francesc. El seu zel pastoral i les



circumstàncies històriques del moment havien mogut al carmelita a fundar l'Institut de Germans Terciàries Carmelites i el de **Germanes Terciàries Carmelites**. La seva idea consistia a unir la vida contemplativa, peculiar de l'espiritualitat carmelitana, i l'apostolat actiu mitjançant l'ensenyament i altres obres de caritat..

El pare Francesc aspirava a que la seva neboda posés la seva condició de mestra i les seves bones qualitats al servei de les escoles teresianes. Teresa acceptà amb entusiasme però patia pel recel que suscitava la predilecció del pare Francesc per ella. A més, creixia el seu anhel interior d'una vida religiosa contemplativa.

La seva germana Josefa també havia escoltat la crida divina i ja estava determinada a ingressar en l'Asil de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, a Lleida. Teresa, en canvi, va escollir el **monestir de Santa Clara de Briviesca**, població propera a Burgos. Però va procurar accelerar la seva marxa del poble per a coincidir amb la de la Josefa, a començaments de juliol de 1868.



Teresa se sentia feliç a la clausura. La pobresa franciscana de les monges clarisses esdevingué com un alliberament de les coses materials i d'identificació amb Crist. El seu ferm desig de correspondre amb fidelitat a la crida divina traslluïen en un domini serè de sí mateixa i una atenció dolça i amable amb tothom.

Amb la cerimònia de la «Vestició» Teresa havia iniciat el seu Noviciat. Amb tot, la vida religiosa va patir un dur revés després de la Revolució de Setembre de 1868. A causa de la prohibició governamental de la vida contemplativa, les clarisses van obrir una escola i Teresa exercia com a mestra. La seva titulació i la seva habilitat alimentaven grans expectatives a la seva nova dedicació.

Més endavant, una nova llei va prohibir l'emissió de vots religiosos. Però aquest no va ser l'únic obstacle que va impedir a Teresa professar i vestir el vel negre. Una postil·la maligna, incurable i contagiosa, va aparèixer a la seva cara. El seu pare va acudir sol·lícit a buscar-la i, per obediència, Teresa va haver de tornar a Aitona. Ella mateixa va comprendre que el Senyor li tenia reservat un altre destí -més gran!- que el convent. A Briviesca restaria el record grat i l'afecte sincer d'aquesta «monja exemplar».



Poc temps després de la seva arribada al seu poble natal, Teresa va recuperar miraculosament la salut. L'únic rastre de la postil·la era una gran cicatriu a la cara que conservaria tota la vida. Però la ferida que li produïa en la seva ànima de veure's apartada de la vida contemplativa no seria tan fàcil de cicatritzar. Seguia experimentant com el Senyor la volia tota per a Ell.

El 1870 el pare Francesc va ser empresonat pel seu compromís cristià. La seva confiança en la creu en aquelles dures circumstàncies afermà encara més la seva fe. El seu exemple va quedar fortament gravat en l'esperit de Teresa: «Qui no sap patir no sap viure», «Si algú vol gaudir amb Crist ha de patir amb Ell», repetirà més endavant a les seves filles espirituals.

Mentrestant, Teresa acceptà la invitació del seu oncle a col·laborar en el seu apostolat d'educació. Actuà com a Visitadora de les seves escoles obertes a Catalunya, Aragó i Balears seguint la seva única recomanació: «Obreu com l'Esperit Sant us dicti». La mort sobtada del pare Francesc el 20 de març de 1872, contagiada en el seu servei als empestats de Calassanç, va ser una altra prova molt dura per a Teresa. L'obra de les Terciàries Carmelites es va desestabilitzar i ella va tornar novament a Aitona amb aquest dubte: «Senyor, què voleu que faci?»

### **PENSAMENTS DE SANTA TERESA DE JESÚS JORNET**



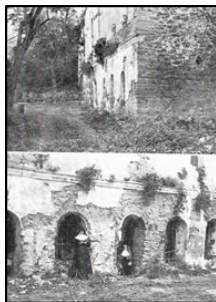
- ✓ Obrem sempre per Déu, amb la recta finalitat d'agradar-lo i servir-lo.
- ✓ Vegem sempre en totes les coses el poder i la Providència de Déu.
- ✓ Beneïm Nostre Senyor en tot allò que Ell disposi.



## 2.- ELS POBRES, SIGNE DE LA VOCACIÓ RELIGIOSA DE TERESA

### **Barbastre, cruïlla en la vida de Teresa Jornet**

Als deu anys d'iniciar el seu camí en la vida religiosa, Teresa es trobava de nou a Aitona després d'un viatge aparentment "enlloc". A aquesta dura prova s'unia el buit que patia després de la mort del pare Francesc Palau i Quer, el seu oncle i guia espiritual. Mentre esperava una llum que li manifestés el disseny de Déu en la seva vida, el seu cor batejava insistent: «Què he de fer, Senyor?»



El juny de 1872 va acompanyar a la seva mare, convalescent, a les aigües termals d'Estadilla (Osca). De tornada per Barbastro, el sacerdot don Pedro Llacera va reconèixer a les parentes del pare Francesc, molt recordat pel seu apostolat a la zona. Don Pedro va parlar a Teresa del projecte del seu gran amic don Saturnino López en favor dels ancians desvalguts, per al qual necessitava dones disposades a consagrar-se a Déu. Veient la seva disposició, va convidar-la a conèixer al fundador a Osca, on exercia com a mestre de capella de la Catedral.

A través d'aquesta trobada providencial, Teresa va descobrir la crida de Déu i es va oferir sense reserves. Calia superar el requisit econòmic imposat a las aspirants: «Els meus pares ja van donar-me el dot; a més van donar-me la carrera de mestra i oposicions [...]. Ara ja no m'atreveixo a demanar-los-hi diners». Així ho expressava per carta a don Pedro, i afegia: «La Providència és la meva estimada Mare i puc dir-li a vostè que mai m'ha faltat, i espero, si sóc fidel, que no em faltará mai». A més, hauria d'esperar a que acabi la fira d'Aitona per «complaure a qui després de Déu, li dec tota la meva estimació».



El despreniment, pobresa i fe en la Providència de Teresa van animar a admetre-la sense condicions. Els pobres havien estat el signe de la seva vida i ella deixaria per sempre la seva casa natal per a dedicar-se a la seva causa.

### **Don Saturnino López Novoa, el Fundador**

Don Saturnino López Novoa (Sigüenza, 1830 - Osca, 1905) era un sacerdot exemplar mogut per un profund amor als pobres. Entre les seves nombroses obres socials i apostòliques, havia obert a Osca un asil

per a les Germanetes dels Pobres, congregació d'origen francès fundada per santa Joana Jugan (1839). Tot i que valorava molt la seva tasca, va pensar en donar vida a un Institut similar però autòcton i en Barbastro, ciutat molt vinculada al seu sacerdoti, com a seu fundacional. El pare Diego Gavín, superior dels Claretians; el pare Francisco Puig, jesuïta director espiritual del Seminari, i don Pedro Llacera es van oferir per ajudar-lo.

Don Saturnino havia acabat la redacció de les Constitucions el 18 d'agost de 1872, i des del 14 d'octubre ja comptaven amb l'aprovació diocesana. En elles concebia l'Institut per a «l'exercici constant de la virtut de la caritat cristiana en l'auxili, cura i assistència espiritual i corporal dels pobres ancians desvalguts [...] a la major glòria de Déu, santificació de les persones [...], i contribuir al millor bé de la societat».

Paral·lelament, l'Associació de Catòlics de València volia promoure a la capital del Túria la fundació d'un asil per als ancians abandonats. Frustrada aquesta temptativa amb les Germanetes dels Pobres, José María Jaldero, secretari de la jove associació, va decidir informar-se del projecte de don Saturnino al tornar del balneari de Panticosa (Osca). Després de la seva trobada providencial, tots dos van decidir treballar junts: don Saturnino establiria la Casa Mare de la Fundació a València, i l'Associació ajudaria econòmicament.

### **Casa Pueyo, bressol de la Fundació. La Mare Teresa, Superiora**

Abans calia procedir a la fundació del nou Institut. Escollida Barbastro com



a seu, es va llogar l'espaiosa casa pairal de la família Pueyo, situada davant del Palau episcopal. Una vegada acondicionada amb els mobles i estris indispensables, els dies 3 i 4 d'octubre van anar arribant les set primeres aspirants a la Casa Pueyo. Teresa ho va fer el dia

11, vigília de la Mare de Déu del Pilar, acompanyada de **la seva germana Maria** i la seva amiga Teresa Calzada.

El **4 d'octubre de 1872**, festa de sant Francesc d'Assís, es va iniciar la vida de la comunitat de Germanetes amb la celebració d'una Eucaristia oficiada per don Saturnino a la Catedral. La va oferir a la Mare de Déu demanant-li la fecunditat espiritual de l'obra i la fidelitat de les aspirants. Els dies següents, van iniciar la seva formació amb uns Exercicis espirituals dirigits pel pare Puig sj, que va preparar un breu reglament de vida a l'espera de les Constitucions.





Acabats els Exercicis, el pare Puig va dir al Fundador: «Crec que vostè pot confiar i esperar molt de Teresa perquè té grans anhels, és molt prudent i, principalment, té un gran cor». Pocs dies després, don Saturnino la va nomenar provisionalment Superiora i va lliurar-li les Constitucions: «Aquest llibret, Pare, m'ha de salvar o m'ha de condemnar», li va respondre la Mare Teresa.



El Fundador confiava plenament en ella: «les qualitats de discreció, sensatesa i prudència que li reconec, em fan tenir l'esperança fundada que sabrà complir plenament tan important com delicada missió. [...] ha de procurar agermanar els deures de Superiora amb els de Mare; els oficis de Mestra sense deixar de ser deixeble...». «Malgrat la meua insuficiència, jo no deixaré de fer el possible per complir amb l'obligació que la santa obediència m'ha posat», li va dir Teresa.

### **Cerimònia de la Vestició i naixement oficial de la Fundació**

Després d'uns mesos de vida de la comunitat i tres dies de Retir espiritual, el **27 de gener de 1873** es va celebrar la cerimònia de la Vestició. Les Germanetes van rebre el Sant Hàbit a la capella del Seminari Conciliar de Barbastre. L'acte va estar presidit pel Vicari capitular, don Francisco Rufas. El



Fundador s'hi va absentar a fi d'evitar —encara que sense aconseguir-ho— que el protagonisme recaigués en la seva persona. La Mare Teresa va agrair al celebrant que «posés al nostre digníssim Pare Fundador al lloc que li correspon».

Després de la seva benedicció, es va fer el lliurament del **Sant Hàbit** a cadascuna de les novícies: vel i toca blancs sobre l'hàbit negre i llarga esclavina. Anhelaven lliurar-se a la missió. La Mare Teresa, nomenada Superiora General pel Vicari capitular, va escriure a don Saturnino: «Pare, estem esperant l'avís amb gran ànsia per poder anar a treballar entre els pobres.»

La Vestició marca el naixement oficial de les Germanetes dels Pobres Desemparats, nom que canviarien posteriorment pel de **Germanetes dels Ancians Desemparats**.



## València, Casa-Mare de la Fundació

La Casa Mare de la Congregació estava situada, providencialment, a la plaça de l'Almoina, al costat de la Catedral, del Palau Arquebisbal i de la basílica de la Mare de Déu dels Desemparats. Les Germanetes van arribar el 8 de maig acompanyades del Fundador. Van fer la seva primera visita a la patrona de València per a encomanar-li la Fundació. Des de la seva fornícula, la *Geperudeta* semblava inclinar-se encara més com si volgués expressar que la seva protecció no els hi faltaria mai. Profundament emocionada, la Mare Teresa li va demanar amb tota la seva ànima que l'acollís sota el seu mantell, a ella i a l'Obra.

La inauguració va tenir lloc l'**11 de maig de 1873**, festa de la Mare de Déu dels Desemparats. Molts valencians van visitar la Casa-Asil deixant paraules d'elogis i almoines molt generoses. El dia abans, el cardenal arquebisbe Mariano Barrio havia aprovat les Constitucions. La Fundació va comptar també amb el suport de don José María Jaldero i, molt especialment, del pare Francisco García, secretari de l'arquebisbe, com a conseller i formador espiritual de les Germanetes, i considerat Cofundador.

Don Saturnino va tornar a Osca convençut que l'obra seria «com una espurna elèctrica que, amb la benedició de Déu, es propagarà aviat per tot Espanya en benefici de la humanitat». La Mare Teresa descansava en la més complerta obediència: «per a mi tot m'és pàtria; ... obeir és el meu goig ... com una nena es posa a les mans de la seva mare».



## Els patrons de la Congregació

L'Institut reconeix com a **patrona** la Verge dels Desemparats. La Mare de Déu és model de disponibilitat total en mans de Déu. L'escut està presidit per l'anagrama de Maria (la M i la A).

Sant Josep i santa Marta són els seus dos sants **protectors**. Els seus símbols es representen a la part inferior de l'escut. A l'esquerra, la vara de lliris, símbol de sant Josep i signe de que la vida de la Germaneta ha de transcórrer en el silenci, la laboriositat, l'anonimat i la contemplació de Jesús. Al seu costat hi ha una barca, símbol de santa Marta i signe de portar la Bona Nova, de vida de fe, d'atenció acurada a la persona de Jesús representat en cada ancià. En llatí, el lema de la Congregació: «**Els nostres béns, les nostres forces i tota la nostra vida, al servei de la gent gran. Sota la protecció de la Stma. Mare de Déu i dels sants Josep i Marta**».

## PENSAMENTS DE SANTA TERESA DE JESÚS JORNET

- ✓ Posem-ho tot en mans de Déu i que Ell disposi segons la seva voluntat.
- ✓ Que es compleixi la santa voluntat de Déu, que ho disposa tot per al nostre bé.
- ✓ A l'obrar amb la recta finalitat d'agradar Déu és allò que queda de sòlid per al cel.



### 3.- PROGRAMA DE SANTE DAT: ESPIRITUALITAT I VIRTUTS DE LA MARE TERESA I CARISMA DE LES GERMANETES

#### **Corrents de l'espiritualitat de la Mare Teresa Jornet**

Els Sants els fa Déu amb la seva gràcia i la seva pròpia col·laboració personal, però també es val d'altres persones que exerceixen influència en ells. La Mare Teresa va tenir la sort de néixer en una família profundament arrelada en la fe que donà fruits de santedat. Algunes persones del seu entorn van exercir una influència particular que revertí en la seva genuïna espiritualitat. La seva profunda experiència d'Amor a Déu expressat en el servei als ancians desvalguts va imprimir el carisma de la seva Congregació.

- El pare Francesc Palau ajudà molt a desenvolupar la vida espiritual i d'oració de la seva neboda, deixant una influència **carmelitana** en l'espiritualitat de la Mare Teresa: amor a la soledat i a la vida interior, zel per l'apostolat i un gran amor al proïsme més necessitat.



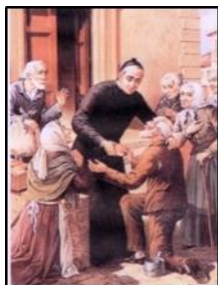
- Aconsellada segurament pel seu oncle carmelita, es dirigí amb els **escolapis** del convent de Sant Agustí, a Igualada, en la seva confessió setmanal des d'Argensola. Exercint de mestra ja sentia predilecció per les nenes pobres com sant Josep de Calasanz. Precisament, el fundador de les Escoles Pies inicià a Estadilla i a Barbastre el seu magisteri amb els nens pobres i desvalguts.

- Ja al monestir de les clarisses de Briviesca (Burgos), va viure un esperit de pobresa **franciscana** que l'alliberà de lo material per enamorar-se més fàcilment de Crist. Així pogué posar-se al servei dels altres abraçant Crist pobre en els ancians desemparats.

- La Mare Teresa inicià la seva vida de comunitat a Barbastre amb uns Exercicis Espirituals dirigits pel jesuïta padre Francisco Puig. Així entrà en contacte amb l'espiritualitat **ignasiana** i en ella es despertà el seu zel per la

major glòria de Déu i la salvació de les ànimes.

- **Don Saturnino López Novoa** fou el gran promotor i mestre humil de la Mare Teresa. El seu amor als pobres i intensa activitat apostòlica influí en ella, a través dels seus consells i formació.



- **El pare Francisco García López** fou



el conseller i formador espiritual de la Mare Teresa i de las Germanetes a València, com una prolongació del Fundador. Imprimí el seu propi caràcter cortès, senzill i bondadós en la seva dirigida, que tant va confiar en ell.

### **Virtuts de la Mare Teresa**

Servir, donar-se als altres, va ser el tret distintiu de l'espiritualitat de la Mare Teresa. El secret del seu dinamisme era la seva unió amb Déu. «Anima gran i al mateix temps humanament afable i senzilla», digué d'ella el papa Pius XII. Humil i capaç d'imposar la seva personalitat per dur a terme una obra ingent; malalta al cos i amb admirable fortalesa d'esperit; amb gran domini de sí mateixa i dotada de gran espontaneïtat i y gràcia amable. Amiga de tota virtut, especialment de la caritat, un ramell de virtuts heroïques enalteix i perfuma la seva vida.

- L'**obediència** ja figura a l'origen de la seva vocació religiosa: «jo sóc filla de l'obediència, obeir és la meua joia». Malgrat la seva condició de Mare General al capdavant de la Congregació, mai resolgué los assumptes de notable importància sense comptar amb el consell i beneplàcit del fundador, don Saturnino López Novoa , i del cofundador, pare Francisco García López.

- La **humilitat** i senzillesa de qui ho espera tot de la Providència i res de sí mateixa. Davant la seva pròpia desconfiança demana consell i l'agraeix, i accepta les correccions: «Déu sigui beneït, què nena sóc en l'amor de Déu, tingui paciència, Pare, que no em falten bons desigs».

- L'**alegria del desprendiment** i la indiferència a tot per ser exclusivament de Déu: «Tot són dificultats i privacions ... enmig de tot jo tinc una alegria interior! Déu que faci allò que més vulgui, que estic conformada».



- La **discreció** i **sentit de Déu** per fer tot el bé que el Senyor li demanava. Aquesta virtut li donava gran coneixement de les persones i molta delicadesa en el tracte amb el proïsme en qui descobreix Déu.

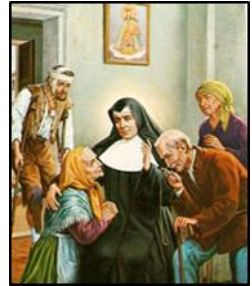
- La **vida d'oració** és saba espiritual que la uneix a Déu i dóna eficàcia al seu apostolat: «L'ànima amb oració tot ho pot». La seva devoció a l'Eucaristia i la seva fe en la Providència foren el secret de la seva prodigiosa i fecunda activitat.

### **Vida contemplativa en l'acció: el carisma de les Germanetes**

Don Saturnino i la Mare Teresa van posar la Congregació sota el patrocini de la Mare de Déu dels Desemparats i sota la protecció de sant Josep i santa

Marta, com a models singulars per a les Germanetes, ja que haurien de veure i servir Déu mateix en la persona dels ancians i tenien que unir la vida contemplativa -a exemple de sant Josep- al servei actiu -a exemple de santa Marta: «*Les vides contemplativa i activa s'uneixen ... en la **vida mixta** ... la que seguí i practicà d'una manera excel·lentíssima nostre Senyor Jesucrist: resava i contemplava durant gran part de la nit ... i ocupava el dia en predicar, ensenyar, curar malalts i fer obres de caritat .... I aquesta és la vida que tenen i practiquen les Germanetes*».

Així les Germanetes aprenen a mirar la creació sencera amb ulls misericordiosos i, coneixent la seva pròpia pobresa, supliquen humilment que el Senyor les guardi en el seu Amor per ser «religioses santes i senzilles» a exemple de Jesús al pessebre: «Aprenguem les belles lliçons que un Déu Nen ens dóna i ensenya, per a imitar-lo en la seva gran humilitat i caritat». Aquesta és la clau de la seva espiritualitat apresada del Cor de Jesús: ser totalment de Déu i servir-lo en la entrega generosa als



altres, especialment als ancians desemparats.

Volen viure la mateixa vida de Déu: els seus mateixos sentiments, pensaments i accions. El troben en el senzill treball diari: «No hi ha res petit, quan es fa a glòria de Déu». Aquesta fidelitat a les coses petites és fruit de la indiferència espiritual i de la plena acceptació de Déu en la seva vida «perquè cada dia li siguin més fidels i compleixin millor allò que li tenen promès ... i no es proposin en les seves obres altres fins, que els d'agradar Déu i donar-li glòria:

.- Maria, la **Verge dels Desemparats** que, plena de Déu en el seu cor de Mare, acull sota el seu mantell amb tendresa i delicadesa, als menyspreats d'aquest món, veritables rostres de Crist sofrent;

.- **santa Marta**, model de lliurament abnegat, total i alegre al servei dels altres, que aprengué del seu amic Jesús, de cor a cor, a servir amb la mirada posada només en Déu,

.- i amb la saviesa i rectitud del cor de **sant Josep**, l'home just que vetlla, humil i calladament, perquè no falti res a la llar de la Sagrada Família en un clima de profunda contemplació i de

santificació de la vida quotidiana.



La Mare Teresa resumeix **l'espiritualitat de la Congregació** amb aquesta frase: «**Déu al cor, l'eternitat al cap, el món sota els peus**». En ella reflecteix l'essència del carisma de les Germanetes, nascut del sobreabundant Amor misericordiós de la Trinitat i la seva missió de salvació.



Els **Sagrats Cors de Jesús i de Maria**, expressions vives d'aquest Amor, dinamitzen i unifiquen tota la seva existència: cor, cap i peus. «Jo no sé com agrair a Déu i Maria Santíssima tot allò que ens concedeixen»

**Déu al cor.-** El Cor de Jesús és la vida i el model de la Mare Teresa: «Hem conegut l'Amor personal de Déu i ha canviat la nostra vida. Amb aquest amor puríssim hem d'estimar tot el nostre proïsme, ens hem d'estimar molt especialment unes germanes a les altres perquè sempre hi hagi unió fraterna ..., i als nostres ancians interessant-nos molt pel seu bé temporal i etern». Aquesta profunda devoció es manifesta en la intensa pietat eucarística i en el silenci que «contribueix no poc a conservar aquella vida interior tan pròpia i tan necessària a la religiosa, perquè sigui tota de Déu».

**L'eternitat al cap.-** Conscients que la felicitat plena només es troba en Déu, es viu anhelant l'abraçada definitiva amb el Pare, on l'alegria no tindrà fi. Per això les Germanetes viuen molt atentes al Esperit, per fer la seva voluntat amb rectitud de cor; «como un nen en braços del seu Pare». (SI 130) Tot per a la seva major glòria: «No hi ha res petit, quan es fa a glòria de Déu». Així ho demana la Mare Teresa al Senyor, que inflami a les Germanetes «en el seu amor pur i diví, perquè cada dia li siguin més fidels i compleixin millor allò que li tenen promès i no es proposin en les seves obres altres fins, que els d'agradar Déu i donar-li glòria».

**I el món sota els peus.-** És la saviesa de la creu, la suprema llibertat per a servir Déu en els pobres: «Vivim la llibertat dels fills de Déu, abandonades en la Providència, que mai defalleix: quants més pobres, més benefactors». Unides a Jesús que, essent Déu, davallà als inferns de la nostra pobresa, el descobreixen especialment present en aquells que han perdut valor als ulls del món, els ancians rebutjats per *la cultura del descart*, rostres vius del Crist sofrent. «Confieu en el Senyor, que no les desepararà, ja que en els mateixos ancians serveixen Aquell que té cura fins del més petit ocellet i de les flors dels camps».

## PENSAMENTS DE SANTA TERESA DE JESÚS JORNET



- ✓ Sempre estic contenta d'obeir, i així visc molt tranquil·la i alegre; vingui el què vingui, tot es pot amb la gràcia de Déu.
- ✓ No fixem les nostres mirades en les criatures, sinó en el Criador que és el nostre darrer fi.
- ✓ Aprofitem el temps perquè es molt breu, i fem per atresorar mèrits per a l'altra vida, que és eterna.



## 4.- L'EXPANSIÓ DE LA CONGREGACIÓ

Una vegada iniciada la fundació de caritat assistencial arribaren a la Casa Mare de València sol·licituds per establir Cases-Asil de la Congregació. Així es van iniciar uns cinc lustres d'apostolat intens i fecund de la Mare Teresa recorrent incansablement els paratges de la geografia espanyola, malgrat la seva greu malaltia.

### **València - Alboraià - Santa Mònica**

Als dos mesos de la seva inauguració, la Casa-Asil de València ja atenia dinou ancians. La Mare Teresa va decidir fer la postulació per cases i mercats, iniciant una pràctica que repetiria en totes les fundacions.

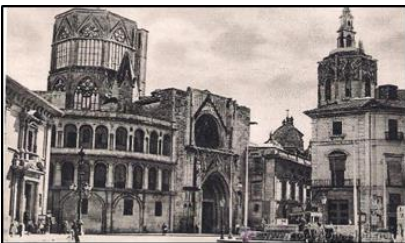
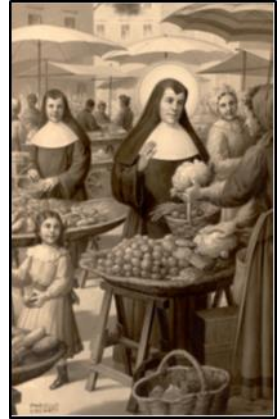
La vida de la Congregació nascuda el 27 de gener de 1873 corria paral·lela a la de la I República, proclamada tretze dies després. Amb la presidència de Nicolás Salmerón l'exèrcit va combatre la resistència cantonalista de la costa oriental i, a l'agost, València va ser bombardejada. Les Germanetes i els ancians van trobar aixopluc a l'àmplia sagristia de la Catedral. Instal·lada a la sala capitular, la Junta se sorprendia de la delicadesa amb què les Germanetes tractaven els ancians, que anaven augmentant tot i la manca de queviures.

Després d'una brevíssima estada a **Alboraià**, 6 km al nord de València, allotjats caritativament en un balneari, i recuperada ja la pau, van tornar tots a València. La dolorosa prova havia unit més a les religioses i els acollits, extenent-se l'admiració per l'Obra de les Germanetes.

La Casa-Asil de la **plaça de l'Almoina** resultava petita amb l'augment de

vocacions i d'ancians, que ja s'havien doblat. «Com més pobres, més benefactors», repetia la Mare. Després d'haver estudiat diversos projectes es va comprar l'antic convent agustiniana de **Santa Mònica**, situat a extramurs, a l'altre costat del Túria. Un cop rehabilitada l'espaiosa casa s'inaugurà el

21 de novembre de 1874, festa de la Presentació de la Verge. Tancava el seguici de trenta carrosses la del cardenal Martínez Barrio -que el mateix dia





celebrava el seu 69 aniversari- amb la Mare Teresa i un ancià paralític que ella cuidava personalment.

La gentada que va visitar la nova Casa-Mare va quedar encisada de la caritat de les Germanetes amb els ancians. Entre les moltes almoines recollides els veïns del camí de Murviedro, a l'emplaçament de Santa Mònica, van regalar un carro per al trasllat de les Germanetes. El nombre d'ancians acollits va pujar a vuitanta, cent... Les peticions continuaven arribant i, després d'una nova etapa d'angoixes i estretors, al juny de 1876 es va inaugurar l'ampliació de l'edifici.



### **Saragossa**

El maig de 1874 la Mare Teresa s'havia traslladat a Saragossa acompanyada de cinc Germanetes. La fundació de l'Institut a la capital de l'Ebre es feia a instàncies del seu arquebisbe, don Manuel García Gil, amb el suport del cardenal de València, aragonès de naixement. Era la vigília de la Mare de Déu dels Desemparats i, igual que havien fet un any abans a València, la Mare Teresa va oferir a la Mare de Déu tot el seu ésser, el de les seves Filles i el de l'Institut, aquesta vegada al Santuari de la Mare de Déu del Pilar. Era la primera Casa-Asil de la regió que havia vist néixer la Fundació.

### **Cabra (Còrdova)**

A finals d'octubre de 1875 la Mare Teresa va arribar a Cabra (Còrdova), acompanyada de sor Dolors Costa i les sis Germanetes de la nova fundació. La seva estada s'allargà enmig de grans dificultats materials i falta de comprensió i interès de la població per l'Obra: «las cosas de Dios tienen sus contrariedades». Finalment, la Casa-Asil va ser feliçment inaugurada el 22 de març de 1876 perquè «Déu protegeix els humils». Al seu retorn a València, la Mare Teresa va fer una nova fundació a Oliva, al sud de la regió.

### **Burgos, la fundació del Nen**

Pocs dies després de la mort de l'arquebisbe cardenal de València, Mariano Barrio, la Mare Teresa es va posar en camí cap a Burgos, complint un desig d'ell i de l'arquebisbe don Anastasio Rodríguez, «el bisbe dels pobres». La casa oferta requeria reformes i això va obligar a la Mare Teresa a allargar

la seva estada fins després de Nadal: «Vostè digui i recepti allò que vulgui, que nosaltres paguem», li deia l'arquebisbe de Burgos».

La Casa-Asil es va inaugurar el 29 de desembre de 1876. La solitud, el fred, l'allunyament dels éssers estimats de València li van fer viure intensament el misteri del Nadal. Va ser una època de consolació interior per l'entorn de dolcesa que hi va trobar: «no es deixa sense dolor allò que s'estima».

### **La gran expansió**

Segueix una etapa d'estancament, desil·lusions i humiliacions en què l'Institut avançava per una via estreta: «servents inútils som, Senyor». «Filles meves, aquest any ens toca la creu. Abracem-nos-hi amb goig». Les fundacions a Valladolid, Gandia, Pamplona, Sevilla i Baeza no van arribar a quallar. El mateix en d'altres llocs: «suceda lo que suceda, todo lo que es de Dios, está bien».

Prelats i benefactors de diverses localitats reclamaven l'establiment de la Congregació. A la vegada arriben vocacions de tota Espanya. El 1882 Tuy, La Corunya, Oviedo, Logronyo, Villarobledo i Ocaña coneixen la caritat de Crist envers els pobres ancians. Després d'un decenni de vida, l'Institut ja comptava amb 32 Cases-Asil a 19 diòcesis, 293 Germanetes i gairebé 2000 assistits. L'expansió continua a Alzira, Oriola, Alcàsser de San Juan, Vigo, Santiago de Compostel·la, Caldas de Reis ... Entre fundació i fundació la Mare Teresa va visitar les altres Cases-Asil des del Nord fins a Conca, Còrdova i València.

### **La Congregació s'estén per Amèrica**

Del 10 al 17 de maig de 1885 es va reunir el Capítol General per deliberar sobre l'agregació a l'Institut de les Germanes dels Pobres Invàlids, sol·licitada per l'arquebisbe de Cuba. La Mare Teresa veia possible que l'Institut, que ja tenia 47 Cases-Asil, s'obris al Nou Món.

Aquell estiu el flagell del còlera va causar un trist balanç, i la Mare Teresa va fer la promesa de celebrar cada any a la seva Congregació la Novena a la Mare de Déu del Carme. Tanmateix, la vitalitat de l'Institut no va quedar alterada. Les deu religioses escollides entre les lliurement disposades a anar a Amèrica van embarcar a València el dia 14 de desembre. La Mare Teresa va acompanyar-les fins que el vaixell va salpar. No es tornarien a veure mai més, però van establir una estreta correspondència epistolar.



Germanetes se'ls hi confià la Casa de Santiago de Cuba i la de L'Havana. Posteriorment, la Congregació s'oestengué per altres localitats de Cuba, Puerto Rico i Colòmbia amb Cases-Asil projectades per la Madre Teresa abans de morir. Posteriorment l'expansió continuà a Perú, Mèxic, Argentina, Bolívia, Xile, Equador, Veneçuela, Brasil i República Dominicana.

### **Fundació a Aitona, poble natal de la Mare Teresa**



Des del seu viatge a Barbastre a les vigílies de la fundació de l'Institut, l'octubre de 1872, la Mare Teresa no havia tornat més al seu poble natal. Havia patit serenament la mort dels seus pares des de la distància: el 1876 la madre, i a finals de 1884 el pare. A Aitona només quedava el seu germà Joan i la seva família a la casa paterna. Davant per davant, la casa dels avis materns restava buida des de la mort de la tia Rosa. La Mare Teresa va rebre el llegat d'aquesta herència i, lògicament, projectà arranjar-la com a

Casa-Asilo del seu Institut.

El **19 d'abril de 1891** la Mare Teresa es traslladà a Aitona acompanyada de la Mare Maria –la seva germana- i altres tres Germanetes. A fi de passar inadvertida, demanà al Joan que anés a esperar-les a Lleida. Amb tot, més de quaranta nens s'avançaren a rebre-les al camí del poble: Igualment ho van fer sus familiars; i tot el poble va sortir a donar-los-hi la benvinguda mentre els joves tocaven les campanes de l'església. La fundació de la Casa-Asil d'Aitona omplí de goig i entusiasme a tota la població.

Un any abans, el 1890, s'havia inaugurat una Casa-Asil a Sigüenza, ciutat natal de don Saturnino, el pare Fundador. I paral·lelament a la d'Aitona, se n'obrí una altra a Lliria, a prop de València. Llavors la Congregació ja comptava amb 103 Cases-Asil i més de 1000 Germanetes.

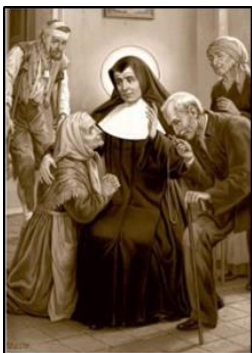
### **PENSAMENTS DE SANTA TERESA DE JESÚS JORNET**



- ✓ El Cor de Jesús crema en flames de puríssim amor. Amb aquest amor puríssim cal que estimem i tractem els nostres pobres.
- ✓ Qui més treballi per Déu en aquesta vida, més recompensa tindrà a l'altra.
- ✓ En aquest món mai falten coses desagradables, però el Senyor ho permet perquè ens recordem d'Ell i tinguem què oferir-li.

## **5.- LA MISSIÓ DE LA CONGREGACIÓ: TENIR CURA DELS COSSOS, PER SALVAR LES SEVES ÀNIMES**

La Mare Teresa ha deixat en les Actes de les seves Visites a les Cases-Asil de l'Institut l'ordre que tenien les seves preocupacions com a Fundadora i Mare: l'observança de les Constitucions, les relacions de les Germanetes entre si, i la cura de la gent gran. Plenament lliurada a l'Institut, amb la seva vida i el seu magisteri va definir el carisma i la missió de la Congregació que va engendrar.



### **Les Cases-Asil, llars per als ancians**

Cada fundació comportava l'habilitació d'una Casa-Asil, en general un edifici vell que es condicionava per als ancians acollits. Però també eren cases religioses, ja que la capella ocupava el cor de la Casa.

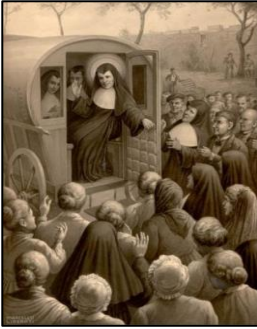
Els ancians acollits eren pobres, desemparats de tot i de tots, així com de l'afecte: «Normalment els que truquen a les nostres portes són aquells per als qui la vida és més dura». La caritat de les Germanetes i l'entorn amable i curós fan el miracle de la seva recuperació i, a poc a poc, es va silenciant el seu dolor.

Amb amor i paciència la Mare Teresa descobria les nafres obertes en les seves ànimes: «Tracteu-los amb paciència i caritat. Per incorregibles que siguin no els hi diguin mai que, si no estan contents, tenen la porta oberta i se'n poden anar». Al contrari, procurava alegrar-los i mantenir-los en pau a força d'afecte, bondat, comprensió i confiança..

Respectava molt els ancians i els tractava amb molta sol·licitud. Es preocupava que rebessin aliment abundant i ben condimentat: «Que el menjar sigui bo, que estigui calentet». Ella mateixa el provava abans de servir-lo per veure si estava en condicions. També tenia petits detalls amb ells i procurava tenir-los ocupats perquè se sentissin útils.

«**Tenir cura dels cossos, per salvar les seves ànimes**» és la missió fonamental de la seva Obra i expressió de la seva caritat: «guiar-los amb bons consells i la pràctica de les obres de misericòrdia espiritual, perquè elevin el propi cor a Déu i s'uneixin a Ell», preparant-se per a una bona mort.





## El Noviciat

La idea inicial de convertir la Casa Pueyo de Barbastre en Noviciat aviat va canviar. L'apostolat propi de l'Institut exigiria ja a les postulants conèixer la vida de les Germanetes i la seva atenció als ancians. També calia que la seva formació es fes sota la mirada de qui havia rebut del Senyor la missió de engendrar-les a la vida religiosa: la Mare Teresa.

Per això el Noviciat es va instal·lar a València, primer a la petita casa de la plaça de l'Almoina i, més endavant, a l'antic convent de Santa Mònica; la seva ampliació va ser inaugurada el 1885. Sor Maria de Jesús Jornet, germana de la Mare Teresa, va ser Mestra de novícies. El Noviciat garantia la continuïtat de l'Obra.



## Mare de Ànimes: el magisteri de la Mare Teresa

L'obertura de noves Cases estava condicionada, principalment, a l'existència d'un nombre suficient de Germanetes. Si extraordinària va ser la multiplicació de les Cases-Asil, molt més ho va ser la floració de vocacions. Però, més que en el nombre, la Mare Teresa s'interessava per la qualitat de la formació de les novícies. La Mare Teresa també es lliurava de ple a aquesta tasca.

Entenia que el do de la vocació s'havia de viure amb exigència i, per això, era cauta en l'admissió de les postulants: «Prefereixo vuit columnes fermes a moltes canyes movedisses». Volia que les seves Filles fossin ànimes senzilles, equilibrades i humils: «La veritable grandesa de les ànimes està en la manera com es fan les coses, no en el lloc que s'ocupa». La novícia ha de ser «com un got que transparenta allò que s'hi posa». Aquesta transparència la considerava indispensable per al progrés espiritual.

Les joves tenien en la Mare Teresa el seu model de vida; es formaven amb la seva paraula i el seu exemple. L'atractiu de la santedat que emanava d'ella les animava a imitar-la per ser millors: «No hi ha res petit quan es fa per la glòria de Déu». Procurava que regnés la concòrdia entre totes les seves filles: «Atenguin, Germanes, pensin que Déu és a tot arreu i així farem bé totes les coses».



Li agradava d'exigir fidelitat al silenci per assegurar la vida d'oració.



«Guardin silenci, que no és possible hi hagi presència de Déu on la llengua corre solta; ni pot estar recollit l'esperit, quan no ho està la llengua». Però era contrària a la malenconia i la tristesa. En una ocasió una novícia s'havia presentat a la Mare Teresa «amb un rostre compungit i tota coberta amb el vel i arraulida. «Mare -li va dir- jo vull ser santa». La Mare Teresa la va mirar i, agafant una agulla, va subjectar-li el seu vel a l'esquena obligant-la a mantenir el cap aixecat i va enviar-la al Noviciat. La seva manera de corregir i formar, amb calma i bon humor, facilitava l'obediència i recordar els seus consells.

La missió de les Germanetes consisteix a confortar els últims anys de vida dels seus acollits i preparar-los per a la trobada feliç i eterna amb Déu: «Amb els ancians cal tenir moltíssima caritat i paciència i es tingui cura de que estiguin ben assistits ... Més encara que la seva assistència corporal, procuri-se'n l'espiritual, que és l'objecte principal de la nostra missió». Només quan el cor de l'ancià s'ha rendit a la caritat de la Germaneta, comença a estar en disposició de lliurar-se a la caritat infinita de Déu.

La Mare Teresa inculcava a les Germanetes la vida de pobresa assegurant però que no faltés el necessari als ancians: «Allò que la Congregació té no pertany a les Germanetes, pertany als ancians ... si fem falta en això, no complim l'objectiu principal de la nostra missió». «**A més pobres, més protectors**» era la norma a seguir en l'acollida d'ancians.

«Estimar molt» és part inseparable de la vocació i la vida de les Germanetes. El seu itinerari espiritual es fonamenta en Jesús ocult en el Santíssim Sagrament i en els ancians: «Buscar Jesús dins nostre i servir els pobres amb tota cura». És un amor manifestat en les obres: «fervoroses i de vida interior, sí, però no d'aquelles que deixen la feina per a les altres». I un gran amor a l'Eucaristia per trobar el repòs davant del Sagrari: «Siguin cada dia més humils, dòcils i submises i així es mantindran molt unides entre vostès i se'ls faran més fàcils i suportables totes les obediències que han de complir amb puntualitat i fervor». «**Ulls al terra i cor al Cel**».

## Les Constitucions i canvi de nom de la Congregació



Les Constitucions de l'Institut estan inspirades en l'Evangeli aplicat al carisma de les Germanetes. Són normes de vida que han de seguir en la seva consagració a Déu i servei als ancians, a imitació de Jesús. La Mare Teresa era obedient a aquestes normes i exigia aquesta mateixa fidelitat a les Germanetes: «Observin les Regles a la lletra i tot caminarà bé; a més de ser el camí més fàcil i més segur». «Si no se senten amb força per complir-les, tornin a casa, perquè en cas contrari no arribaran mai a ser veritables Religioses».

Redactades per don Saturnino, el Fundador, les Constitucions havien rebut la seva aprovació diocesana el 14 d'octubre de 1872 i el 10 de maig de 1873, en les dues diòcesis on s'havia establert inicialment l'Institut. Però calia obtenir l'aprovació de Roma per garantir el seu carisma a totes les fundacions. El 14 de juny de 1876 va arribar de Roma el «**Decretum Laudis**» pel qual el papa Pius IX l'elevava a la condició d'Institut de Dret Pontifici.

No obstant això, la fundació va patir un greu contratemps. Les «Petites Soeurs des Pauvres» proposen el canvi de nom de la nova Congregació fundada pel canonge d'Osca, don Saturnino, sobre la base que aquesta impedia l'expansió i creixement d'aquella. «Estem en temps de prova ... No cal perdre l'ànim, Déu ens ajudarà en tot», deia la Mare Teresa. I va redactar un extens Memorial en el qual donava una explicació sòbria, clara i precisa de l'origen, missió i nom de l'Institut que, ja des d'un principi, s'identificava amb el terme «Desemparats».

El 21 de juliol 1882 el papa Lleó XIII va aprovar el canvi de nom de la Congregació, acceptant la proposta de la Mare Teresa: «**Germanetes dels Ancians Desemparats**». Cinc anys més tard, l'agost de 1897, va arribar l'aprovació pontificia de les seves Constitucions, i cinc dies després moria santament Mare Teresa Jornet Ibars.

### PENSAMENTS DE SANTA TERESA DE JESÚS JORNET



- ✓ Tenir cura dels cossos, per salvar les seves ànimes mostrant-los-hi la Bona Nova de l'Evangeli.
- ✓ Allò que es fa als pobres, Déu ho rep fet a la seva mateixa persona.
- ✓ Que les vostres obres vagin sempre revestides de caritat.

## 6.- EL TESTAMENT ESPIRITUAL: *TINGUEU CURA DELS ANCIANS; TENIU-VOS MOLTA CARITAT I OBSERVEU LES CONSTITUCIONS*

### Malaltia i mort de la Mare Teresa



A l'edat de trenta-un anys la Mare Teresa ja era una malalta crònica afectada d'un tumor intestinal, agreujat, més endavant, per una tuberculosi. La malaltia li produïa un dolor intens, vòmits, hemorràgies, disenteria cíclica, marejos i mal de cap. El 1892 ja va estar en trànsit de mort. Mai es queixava i sempre es mostrava conformada a la voluntat de Déu: «Dignis el Senyor acceptar els meus sofriments, que ells redundin en glòria seva i profit espiritual de la meva ànima».

Malgrat el seu delicat estat de salut, la Mare Teresa va dur a terme una ingent tasca organitzadora de l'Institut com a Superiora General, càrrec al que mai va poder renunciar: «Mentre visqui, només ella és la Mare Potser es podria trobar una altra Superiora General, però una Mare, no». Infatigable, havia recorregut tota Espanya posant en marxa 103 Cases-Asil per als ancians més necessitats: «Que Déu sigui beneït i em doni forces per portar-ho amb paciència pel seu amor». **«Lloat sigui Déu tant en la malaltia com en la salut»..**

Agreujada per un vòmit de sang, el 14 de maig de 1897 se la va traslladar a la Casa de Llúria. Durant unes quantes setmanes feia una passejada curta pel claustre, assistia a Missa i visitava el Santíssim. En els Sagraments de la Penitència i l'Eucaristia la Mare Teresa trobava la força per patir amb paciència. La seva serenitat i recolliment confortava el dolor de les Germanetes i edificava els qui van tenir la sort de tractar-la aquells dies. El 12 de juliol el Padre Francisco li va administrar el Viàtic, i el 26 de juliol la Santa Unció assistit pel Fundador don Saturnino. La va acollir amb plenes facultats i alegria: **«Us deixaré de seguida; me'n vaig al cel».**

Assegurada la seva Obra amb l'aprovació pontifícia de les Constitucions de l'Institut, la Mare Teresa va poder entonar el *Nunc dimittis*, el càntic de Simeó: «Ara, Senyor, deixa que la teva serventa se'n vagi...» i un fervorós *Te Deum*. També va completar el seu testament espiritual.



Pocs dies abans de morir la Mare Teresa va tenir una síncope. Quan va tornar en si, veient la cara de dolor de les Germanetes, els hi va dir amb un dolç somriú: «No estic morta encara». Intuint ja propera l'hora de la seva mort, la nit del 25 al 26 d'agost els hi va dir: «He combregat cada dia, però demà no ho podré fer-ho». Després les va abraçar amb la mirada, somrigué donant-los-hi el seu últim adéu i va inclinar el cap suaument. Després de tant patiment, somreia amb el goig de la comunió eterna als 54 anys d'edat. Eren dos quarts de quatre de la matinada. «Jesús, Josep, Maria, descansi en pau amb Vós l'ànima

meva», deia la Mare Maria Jornet, la seva germana, compungida de dolor.

La notícia de la mort de la Mare Teresa causà a totes les Cases-Asil un profund dolor que només es mitigava per la certesa del goig etern. A Llúria hi van arribar milers de persones que resaven posant-la com a intercessora davant Déu. Ningú dubtava de

que la Mare Teresa ja estava al cel. Ningú dubtava que la Mare Teresa ja estava al cel. Tots li deien «**la Mare**» i semblava que els hi deia: «**Estimeu-vos tots com a germans, fills tots del mateix Pare, que està en els Cels**».

Dos dies després, es va celebrar la Missa exequial a la capella de la Casa-Asil de Llúria. D'allí va sortir el seguici fúnebre presidit pels ancians de les Cases-Asil de Llúria i València. El fèretre era portat a espatlles per Germanetes. El seguici continuava amb les Religioses de la població i una llarga estela de Germanetes presidides per la Mare Maria, autoritats civils i una gran multitud en una manifestació sense precedents. Ja al cementiri el Padre Francisco, després de resar un respons, va escriure al nínxol: «**Sor**



**Teresa de Jesús, Superiora General de les Germanetes dels Ancians Desemparats. R.I.P. 26 agost 1897**».

Les seves restes van ser venerades a Llúria fins al juny de 1904. Posteriorment van ser traslladades a València. A l'arribar, la Mare Maria s'adreçà a la seva germana com si estigués viva, i li va dir

emocionada: «**Mare, sigues l'àngel i el guardià d'aquesta casa**». Actualment, reposen a la Capella de la Casa General de la Congregació, mentre que a la cripta, sota l'església, reposen les restes del Pare Fundador don Saturnino López († 1905) i del Cofundador Padre Francisco García († 1909).



### **El Testament espiritual**

**«Tingueu cura amb molt afany els ancians; tingueu-vos molta caritat i observeu fidelment les Constitucions: en això hi ha la nostra santificació».**

Són les paraules testamentàries que la Mare Teresa va expressar repetidament a les Mares Maria i Gregoria, que l'assistien al seu llit de mort. De manera senzilla i grandiosa resumeix el sentit de la seva vida i són el nucli del seu testament espiritual.

El testament espiritual de la Mare Teresa consta de dos documents. El primer l'havia dictat a la Mare Gregoria, Vicesuperiora general, el **12 de juliol de 1897**. En ell comunicava a les seves Filles que «amb gran consol de la seva ànima va rebre a Lliria el Sant Viàtic de mans del Padre Francisco, i aprofitant tan solemne ocasió les beneeix a totes i els hi demana oracions. Que per amor de Nostre Senyor Jesucrist la perdonin les seves febleses i misèries amb què ha pogut donar-los-hi mal exemple. Endemés desitja que en el seu nom els hi recomani molt eficaçment l'observança de les Constitucions i dels vots i la diligència en tenir cura i assistir amb tota sol·licitud i caritat els ancianets, que ells ens portaran al Cel». Els hi adverteix també que «conservin la unió fraterna, ben plenes de deferència les unes envers les altres, i que ... es decideixin a servir el Senyor amb tota sinceritat, perseverant en la santa vocació i evitant qualsevol defecte que les pogués entebir ... en la seguretat que desitgessin gravar profundament aquests consells en els seus cors i que procuressin complir-los.

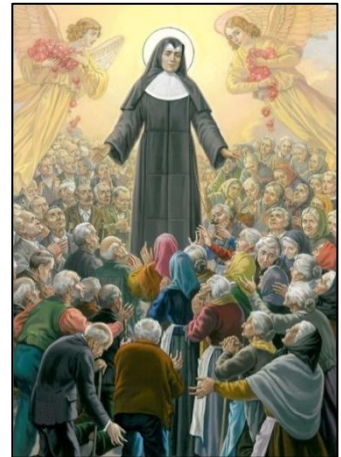
El segon document el dictà la Mare Teresa el **7 d'agost de 1897**. «Trobant-me en perill de mort i enfortida ja amb els Sagraments del Viàtic i la Santa Unció, el Senyor, bondadós en les seves misericòrdies, em concedeix el consol de rebre ... l'aprovació definitiva de les nostres Constitucions. Beneïm el Senyor per tan assenyalada mercè, i ja que em concedeix també la satisfacció de poder-los-ho comunicar, els hi recomano una vegada més la fidel observança de les mateixes, perquè d'aquesta manera Ell ens faci la gràcia de reunir-nos al cel.- Sor Teresa Jornet».



## Canonització de Santa Teresa de Jesús Jornet, Patrona de l'Ancianitat

La fama de santedat que la Mare Teresa ja havia gaudit en vida, va créixer intensament després de la seva mort. Havia recomanat que, si a l'Institut hi arribés a haver santes, no es gastés ni un cèntim en l'afany de portar-les als altars. Les Germanetes van obeir, però la Providència tenia altres plans. En la commemoració del primer centenari del seu naixement s'obrí el procés de la seva beatificació. L'aprovació de dues curacions miraculoses, la declaració de la heroicitat de les seves virtuts, l'exemple de la seva vida i els seus ensenyaments escrits, van culminar en la seva **Beatificació pel papa Pius XII el 27 d'abril de 1958**, fent palès «l'esperit de caritat cristiana i d'humanitat de l'Església».

**El beat Pau VI la va canonitzar el 27 de gener de 1974:** «La seva vida queda en la nostra memòria com a exemple de virtut ... en qui es compleixen admirablement les paraules profètiques: **enaltir als humils** (Lc 1,52)». Tres anys més tard, el 27 de gener de 1977, el mateix beat Pau VI la va proclamar **Patrona de l'Ancianitat**. La seva festa litúrgica se celebra el **26 d'agost**, data de la seva entrada al cel.



*Oh Déu, que has guiat a la Verge Santa Teresa a la perfecta caritat la cura dels ancians!  
Concediu-nos a exemple seu, servir a Crist en el pròxim per ser testimoni del teu amor. Per Crist Nostre Senyor. Amén.*

## PENSAMENTS DE SANTA TERESA DE JESÚS JORNET



- ✓ Sempre tindrem una creu. Convé abraçar-la amb amor perquè que no es faci tan pesada.
- ✓ Qui no sap patir no sap viure. Qui vulgui gaudir amb Crist, ha de patir amb Ell.
- ✓ No sé com donar gràcies a Déu per tants beneficis.



## 7.- SANTA TERESA DE JESÚS JORNET, AVUI

### La Congregació de Germanetes dels Ancians Desemparats



L'Institut ha continuat la ràpida cursa iniciada amb la Mare Teresa, la seva Fundadora i Superiora General. Les cent tres Cases-Asil, que la Santa va llegar fruit de la seva fidelitat a la gràcia de Déu, vint anys després de la mort de la Mare, el 1923, en complir-se el cinquantenari de la

fundació, havien arribat a 174, amb un total de 8.100 ancians, assistits per 1.960 Germanetes, i 114 novícies als noviciats de València i Palència.

Avui les Cases són 205. Els ancians desemparats acollits són 17.641 i 2.639 Germanetes dediquen tota la seva vida a atendre'ls, oferint-los consol cristià perquè aquesta última etapa de la seva vida sigui fecunda i plena de pau i tranquil·litat d'esperit. Les Germanetes volen seguir fidels a la vida i missatge de la seva Santa Mare: «Què ... com podran correspondre al meu amor? Filles meves, sent molt santes». Això és l'important. L'únic important! La resta, se'ns donarà d'afegit..

### Parròquies dedicades a Santa Teresa Jornet



A la canonització de Santa Teresa Jornet el 1974 i la seva proclamació com a Patrona de l'Ancianitat es va sumar la dedicació de sengles parròquies dedicades a la Santa: a **València**, al barri de Vara de Quart, i a **Lleida**, al



barri de Cappont. Aquesta va ser erigida pel bisbe Ramon Malla i la seva nova església va ser inaugurada pel bisbe Francesc Xavier Ciuraneta, el 30 de gener de 2005.



## Escultures dedicades a Santa Teresa Jornet

**A Santa Mònica, de Valencia.-** A la replaçà anterior al temple de Santa Mònica i la Casa-Asil contigua es va aixecar, el 9 de gener de 1974, un monument dedicat a la Santa a commemoració del primer centenari de la Fundació. L'obra en marbre de Manuel Silvestre Montesinos "Silvestre d'Edeta" representa la Santa entre una dona gran i un ancià als que assisteix.



**Al Vaticà.-** El papa sant Joan Pau II va beneir, el 20 d'octubre de 2004, una estàtua de Santa Teresa Jornet situada a l'exterior de la girola de la Basílica de Sant Pere del Vaticà, sota de la Glòria de Bernini, al nínxol central de l'absis. L'escultura, de set metres d'alçada i 55 tones, ha estat esculpida en marbre de Carrara per Alessandro Romano. Amb rostre expressiu, es presenta la Santa amb dos ancians, un a cada costat.



**A la Catedral de Lleida.-** El 10 de maig de 2014 s'inaugurà a la primera capella de la girola de la Catedral, a la banda esquerra, al costat de la capella del Santíssim, un conjunt escultòric obra de l'artista valencià Xavier Margarit. L'obra representa l'actitud de Santa Teresa Jornet venint a l'encontre d'un pobre, qualsevol pobre, ancià desamparat, jove amb problemes, nen sense



suport, immigrant sense ajuda... tots necessitats de socors i ajuda, allargant la mà a la intercessió de la Santa. Les figures blanques contrasten amb el retaule daurat, signe del cel, on es llegeix l'essència de la vida de la Santa: «Allò que fem als pobres, Déu ho rep com si a ell mateix li ho féssim». Ha estat sufragada per subscripció popular.

**Al Monestir de Montserrat.-** Aquesta primavera de 2018 la Congregació portarà a la seva fundadora a Montserrat, al camí de Sant Miquel, amb una escultura de bronze sufragada per subscripció popular encarregada a Marbres Rodríguez, de Calatayud. Representa la Santa acollint una anciana amb una mà i assenyalant el cel amb l'altra. Les figures mesuren 1,75 i 1,68 m i pesen uns 250 quilos cadascuna.



## Santa Teresa Jornet, filla predilecta d'Aitona

**Avinguda 27 de gener.-** Acabada la cerimònia de canonització de la seva filla predilecta, alguns veïns d'Aitona van assistir a l'Audiència amb Pau VI i li van lliurar una placa commemorativa amb els gravats de Santa Teresa Jornet, la façana de la parròquia, l'escut de l'Ajuntament d'Aitona i el primer préssec d'or: «Amb fervor i amor a la pau del món representant al poble en general». Allí va sorgir la iniciativa de batejar la carretera que travessa el poble amb el nom "Avinguda 27 de gener", per ser un gran carrer on la Santa havia comprat una finca per a construir una nova Casa-Asil, l'actual Llar Santa Teresa Jornet.



La **parròquia de Sant Antolí d'Aitona** va dedicar una capella a la Santa el 1958, després de ser beatificada. El seu retaule fou restaurat el 2015.

**Recuperació de la Casa Natal i la Casa-Asil d'Aitona.-** El 9 de gener de 2017 aniversari del naixement de Santa Teresa Jornet (9.01.1843-26.08.1897), es va obrir la **Casa Natal de la Santa** restaurada recreant els seus espais tal com eren en el món rural del segle XIX. La Casa s'ha convertit en un museu que ens acosta a la vida de la Santa, la seva vocació i la seva gran obra de caritat en benefici dels ancians desemparats. Alhora la Casa-Museu evoca la seva vida familiar i la de la seva època, presentada a través dels seus espais, objectes i la cronologia de la seva història.



El 9 de gener de 2018, al celebrar-se els 175 anys del seu naixement, la imatge de la Santa va entrar a Aitona per l'avinguda 27 de gener i va ser rebuda pel poble, rememorant la seva arribada el 12 d'agost de 1891 per a

fundar la primera Casa-Asil de Catalunya. El mateix dia va ser inaugurada la reforma d'aquesta **antiga Casa-Asil** restaurada recuperant l'aspecte i funció original dels espais



conservats, i evocant alguns dels que han desaparegut, com la capella, convertida en espai obert on es poden veure gravades frases bíbliques que parlen de l'amor de Déu i de la caritat fraterna. L'edifici s'ha convertit en un testimoni de la seva història i de la vida en aquesta llar d'ancians des de la seva fundació fins 1980, data en la que es van traslladar a la residència actual



### Goigs i Himne en lloança a Santa Teresa Jornet

Amb ocasió de la seva canonització, l'any 1974 l'IEI va publicar els **“Goigs a lloar de Santa Teresa de Jesús Jornet Ibars”**, amb text i música d'Antoni Ma. Parramón Doll.



Puix per vostra Caritat  
sou al Cel glorificada...  
*En tota necessitat,  
vulgueu ser nostra Advocada...*

Pel treball sense descans  
Voleu com paga i propina,  
Benança pels ancians  
Junt amb la gloria divina.  
No deixeu altre llegat  
a la mística fillada...

El mateix any 1974 Antoni Mallats, pvre. va guanyar el primer premi del concurs dels 'Amics dels Goigs'. L'Ajuntament d'Aitona va reeditar el 2014 els **“Goigs en lloança a Santa Teresa Jornet”**:



Quan la vida es veu batuda  
per l'edat, la fam i el fred:  
*Dolç empar, consol i ajuda  
sou Santa Teresa Jornet....*

La vostra obra benefactora  
ha posat ben fonda arrel.  
Cada casa acollidora  
de llar santa és un model.  
Déu ha dat bona crescuda  
al que fou humil arbret.

El estribillo del **Himno a Santa Teresa Jornet** dice así: *“Con anhelo siguiendo tus huellas / ¡oh Madre Teresa, queremos vivir! / Y con ansias de amores divinos / desgranar la vida imitándote a ti.”*

### PENSAMENTS DE SANTA TERESA DE JESÚS JORNET



- ✓ Els homes necessiten esperança per a viure, i necessiten de l'Esperit Sant per a esperar.
- ✓ Quan em sento feble, llavors sóc poderosa.
- ✓ Déu ens envia allò que més convé per a la nostra eterna salvació, que ens serveix de gran consol per a l'ànima.

***LOOR A TI,  
DULCE MADRE TERESA.  
LOOR A TI,  
ÁNGEL DE CARIDAD.  
TU CORAZÓN DESHOJAS  
BONDADOSA  
COMO UNA FLOR SOBRE  
LA ANCIANIIDAD.***

***LOOR DULCE MADRE  
TERESA ;LOOR A TI!***





